

สรุปข่าวงานสัมมนาสัญญา รพท. สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี 2569

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รพท. สกอ.) ได้จัดงานสัมมนาสัญญาประจำปี 2569 หัวข้อ “เจาะวิกฤตมันสำปะหลัง เรียนรู้และปรับตัวเพื่อความอยู่รอด” ในวันพฤหัสบดีที่ 5 มีนาคม 2569 เวลา 13.00-16.30 น. ณ ห้องประชุมโฮมฮัก 3 โรงแรมไอซานา โคราช จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม มันสำปะหลัง และผู้สนใจทั่วไป เข้าใจสถานการณ์วิกฤตมันสำปะหลัง และตระหนักรู้ในการยกระดับและปรับตัวเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืน โดยงานสัมมนาแบ่งเป็น 4 ช่วง

ในช่วงเปิดงาน ดร.ทรงธรรม ปิ่นโต ผู้อำนวยการอาวุโส รพท. สกอ. ได้กล่าวถึงความตั้งใจในการจัดงานในครั้งนี้และฉายภาพรวมเศรษฐกิจไทย **ปัจจุบันเศรษฐกิจไทยเติบโตต่ำกว่าศักยภาพจากในอดีตที่เคยขยายตัวเฉลี่ยถึง 7.3% แต่ในปีนี้อยู่ต่ำกว่า 2% สาเหตุเกิดจากปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมานานที่ไทยพึ่งพาอุตสาหกรรมแบบเดิม ไม่มีนวัตกรรมใหม่ มีภูมิคุ้มกันต่ำจากทั้งหนี้ครัวเรือนในระดับสูงเกือบ 90% และมีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงซึ่งไม่มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิตรองรับ รวมถึงมีความเหลื่อมล้ำสูง สำหรับเศรษฐกิจอีสานเติบโตต่ำกว่าประเทศ คาดว่าในปีนี้จะขยายตัว 0% เนื่องจากรายได้และกำลังซื้อของภาคอีสานอ่อนแรงลงตามแนวโน้มเศรษฐกิจประเทศ และปัญหาเชิงโครงสร้างที่รุนแรงขึ้น** อาทิ ผลผลิตภาพของพืชเกษตรหลัก เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ที่ลดลงต่อเนื่อง

ที่ผ่านมา แบงก์ชาติตระหนักถึงปัญหาเชิงโครงสร้างและได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแก้ปัญหาในระดับประเทศได้ออกมาตรการแก้ปัญหาหนี้เสียรายย่อย เพื่อลดภาระของลูกหนี้ รวมทั้งสนับสนุนสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ให้ธุรกิจเข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้น **ในระดับภูมิภาค แบงก์ชาติอีสานได้จัดสัมมนาเกี่ยวกับภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยในปีนี้งบเน้นไปที่อุตสาหกรรมมันสำปะหลัง เนื่องจากเห็นสัญญาณวิกฤตที่มีความชัดเจนขึ้น** เพื่อสร้างความตระหนักรู้และผลักดันให้เกิดการปรับตัวตลอดห่วงโซ่อุปทาน ผ่านการนำเสนอมุมมองหลายด้าน ทั้งจากงานศึกษาของแบงก์ชาติ รวมถึงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของเกษตรกร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมมันสำปะหลัง

ช่วงที่สอง นำเสนอหัวข้อ “เจาะวิกฤตมันสำปะหลัง เรียนรู้และปรับตัวเพื่อความอยู่รอด” โดยคุณสุทธิศักดิ์ ศรีน้ำอ้อม ผู้วิเคราะห์ รพท. สกอ. ได้ชี้ให้เห็นว่า **อุตสาหกรรมมันสำปะหลังของไทยกำลังเผชิญวิกฤตอย่างน้อย 3 เรื่อง คือ ราคาตกต่ำต้นทุนสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ และประเทศเพื่อนบ้านมีศักยภาพในการผลิตมากขึ้น** สาเหตุเกิดจากไทยพึ่งพาการส่งออกไปประเทศจีนสูง จึงมีอำนาจต่อรองต่ำ และจีนมีนโยบายพึ่งตนเองมากขึ้น กดดันให้ราคาลดลงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งคู่แข่งอย่างเวียดนามได้พัฒนาศักยภาพการผลิตและส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลัง ทำให้แย่งส่วนแบ่งตลาดของไทยในประเทศจีนได้มากขึ้น ประกอบกับค่าเงินต้องที่อ่อนลงทำให้เวียดนามได้เปรียบด้านราคามากขึ้น ขณะเดียวกันผลผลิตต่อไร่มันสำปะหลังไทยลดลงต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ 3.1 ตันต่อไร่ต่ำกว่าคู่แข่งที่ทำได้ถึง 4 ตันต่อไร่ และจากราคาที่ลดลงในปีที่ผ่านมา ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดทุนไร่ละกว่า 1,300 บาท ดังนั้น **การเพิ่มผลผลิตต่อไร่จึงเป็นทางรอดอย่างยั่งยืนของชาวไร่มันสำปะหลัง**

ช่วงที่สาม เป็นการเสวนาในหัวข้อ “ทางเลือก ทางรอด ของมันสำปะหลังไทย” โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ คุณอภิสิทธิ์ มะพันธ์ เกษตรกรปลูกมันสำปะหลัง จ.ขอนแก่น คุณวุฒิชัย ชินวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและ

จัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และ ผศ.ดร.สุทธล วุ่นประเสริฐ นักวิจัยอิสระ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการดิน ปุ๋ยและระบบน้ำเพื่อการเกษตร โดยมีคุณมนัสชัย จึงตระกูล รองผู้อำนวยการ ธปท. สกอ. เป็นผู้ดำเนินรายการจากการเสวนาวิทยากรทุกท่านร่วมกันสะท้อนให้เห็นว่า มันสำปะหลังเป็นพืชที่ปลูกง่าย ทนแล้ง สามารถเจริญเติบโตได้ในดินหลากหลายแบบ จึงได้รับความนิยมปลูกในภาคอีสานเนื่องจากดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย **โดยปัจจุบันเป็นจุดวิกฤตของผลิตภาพมันสำปะหลังไทย เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการดูแลเอาใจใส่มาเป็นเวลานาน** ดังนั้น การปลูกแบบประณีตจึงเป็นทางรอด เช่น การใช้ท่อนพันธุ์ขนาดที่เหมาะสม ยาว 25 เซนติเมตร ฝักลึก 10 เซนติเมตร มีการเว้นระยะห่างในการปลูก การทำระบบน้ำหยดแบบแม่นยำ รวมถึงการเติมธาตุอาหารกลับไปในดินหลังเก็บเกี่ยวด้วยวัสดุอินทรีย์ อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนและขับเคลื่อนจากภาครัฐมีความสำคัญอย่างมาก เช่น การพัฒนาสายพันธุ์มันสำปะหลังที่ต้านทานโรคใบด่างและให้ผลผลิตสูง การกระจายท่อนพันธุ์ไปยังเกษตรกรอย่างทั่วถึง **รวมถึงการที่ผู้ประกอบการกำหนดราคารับซื้ออย่างเป็นธรรม โดยรับซื้อมันสำปะหลังตามปริมาณเชื้อแป้ง** ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรใส่ใจการปลูกมันสำปะหลัง ให้ได้คุณภาพและมีผลิตภาพที่สูงขึ้น

ช่วงสุดท้าย เป็นการเสวนาในหัวข้อ “**แนวทางการยกระดับอุตสาหกรรมมันสำปะหลังไทย**” โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ คุณธิดารัตน์ รอดอนันต์ อดีตประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา คุณปัญญา บุญบันดาลฤทธิ์ นายกสมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลัง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคุณกัณฑ์พร กรรณสูตร ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท อูบล ไบโอ เอทานอล จำกัด (มหาชน) โดยมีคุณมนัสชัย จึงตระกูล รองผู้อำนวยการ ธปท. สกอ. เป็นผู้ดำเนินรายการ จากการเสวนาวิทยากรทุกท่านร่วมกันสะท้อนให้เห็นว่า **ปีนี้ยังคงเป็นปีที่ท้าทายของอุตสาหกรรมมันสำปะหลัง มีการแข่งขันสูงทั้งด้านผลผลิตและราคา และยังมีวัตถุดิบไม่เพียงพอต่อการแปรรูป** ทำให้โรงงานผลิตไม่เต็มประสิทธิภาพกำลังการผลิต มีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น **ขณะที่ประเทศคู่แข่งที่สำคัญอย่างเวียดนามพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างต่อเนื่อง และยังสามารถได้เปรียบจากค่าเงินที่อ่อนกว่า ทำให้เวียดนามเป็นคู่แข่งที่น่ากังวลมากขึ้น** อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทยยังมีโอกาส จากแนวโน้มพฤติกรรมของลูกค้าที่ต้องการสินค้าที่มีความพรีเมียมและมีมาตรฐานการผลิตที่รักษาสภาพโลกมากขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงต้องเร่งปรับตัวยกระดับทั้งห่วงโซ่อุปทาน การสนับสนุนจากภาครัฐมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะการผ่อนคลายกฎหมายที่จะเอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นการให้เอทานอลนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ได้ ภาคอุตสาหกรรมที่ได้จากกระบวนการผลิตในโรงงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นวัสดุบำรุงดินสำหรับพื้นที่เกษตรกรรมได้ ตลอดจนการสนับสนุนให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะระบบน้ำให้ทั่วถึง

5 มีนาคม 2569